

Řízení o stížnosti pro porušení zákona

Ze zásady obžalovací (§ 2 odst. 8 tr. ř.) a zásady legality (§ 2 odst. 3 tr. ř.) vyplývá, že rozhodnutí o odložení věci ve stadiu přípravného řízení před zahájením trestního stíhání je ve výlučné kompetenci policejních orgánů a státního zástupce bez možnosti jakékoli další ingerence soudu, resp. bez ingerence jiného procesního subjektu.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 8 Tz 32/2019-279, ze dne 17.7.2019)

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání o stížnosti pro porušení zákona podané ministrem spravedlnosti České republiky v neprospěch podezřelého S. B., nar. XY v XY, trvale bytem XY, proti usnesení Městského státního zastupitelství v Brně ze dne 7. 2. 2019, sp. zn. 2 ZN 1160/2018, tak, že podle § 268 odst. 1 písm. a) tr. ř. se stížnost pro porušení zákona zamítá.

Z odůvodnění :

I. Z obsahu stížnosti pro porušení zákona

1. Ministr spravedlnosti podal v neprospěch S. B. stížnost pro porušení zákona proti pravomocnému usnesení státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně ze dne 7. 2. 2019, sp. zn. 2 ZN 1160/2018, jímž byla zamítnuta stížnost poškozeného M. Z. proti usnesení Policie České republiky, Městské ředitelství policie Brno, 2. oddělení obecné kriminality, Příční 31, č. j. KRPB-19199-64/TČ-2018-060272, kterým bylo dne 18. 12. 2018, podle § 159a odst. 1 tr. ř. odloženo podezření ze spáchání přečinu pomluvy podle § 184 odst. 1, 2 tr. zákoníku a přečinu poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku spatřovaných v tom, že S. B. dne 7. 11. 2017 umístil na svůj profil internetové sociální sítě Facebook označený „S. B.“ své vyjádření ve znění: „za chvíli skončí uzávěrka nominací na hrad, takže je možno jít ven s pravdou o zdraví m. z.: má rakovinu, metastáze na více místech, svoji diagnózu zná už cca 3 týdny, léčbu odmítl, prognóza 3 - 7 měsíců, zdroj z pochopitelných důvodů nezveřejňuji. konec hlášení. (ps: kdyby nešlo o nejvyššího státního činitele, navíc v období sestavování vlády, a z. zároveň znovu nekandidoval, jistě bych to nešířil. myslím tedy, že je vysoký veřejný zájem na tom, aby to veřejnost věděla.)“.

2. V obsahu stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti uvedl, že podnětem k prověřování skutečností nasvědčujících spáchání trestného činu bylo podání M. Z. ze dne 8. 11. 2017 adresované Městskému státnímu zastupitelství v Brně jako podnět k prošetření pomluvy podle ustanovení § 184 odst. 1, 2 tr. zákoníku. Poté, co byl doplněn tento podnět podáním poškozeného ze dne 11. 11. 2018, byl postoupen policejnímu orgánu k vyřízení. V průběhu prověřování skutečností uvedených v trestním oznámení byl dne 25. 1. 2018 policejním komisařem Policie České republiky, Městské ředitelství policie Brno, 2. Oddělení obecné kriminality, pod č. j. KRPB-19199-2/TČ-2018-060272 (dále „policejní orgán“), sepsán podle § 158 odst. 3 tr. ř. záznam o zahájení úkonů trestního řízení, v jehož rámci bylo na podkladě citovaného vyjádření S. B. na jeho profilu internetové sítě Facebook veřejně dostupného shledáno, že toto jednání mohlo být způsobilé značnou měrou ohrozit vážnost poškozeného, zejména ho poškodit při výkonu prezidentské funkce a při jeho opětovné kandidatuře na tuto funkci, narušit jeho rodinné vztahy a ohrozit jeho prestiž. Současně měl podezřelý nepravdivým vyjádřením uvést občany, resp. voliče v omyl ohledně zdravotního stavu poškozeného, což vedlo k vážné újmě na jeho právech, zejména v prezidentské kampani, což založilo podezření ze spáchání přečinu pomluvy podle § 184 odst. 1, 2 tr. zákoníku a přečinu poškození cizích práv podle §

181 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. Podezřelý byl k obsahu předmětného vyjádření vyslechnut podle § 158 odst. 6 tr. ř. dne 22. 2. 2018, avšak odmítl vypovídat s odkazem na obsah svého písemného vyjádření. K původu publikované informace se odmítl vyjádřit, avšak svůj zdroj označil jako „vysoce relevantní, stejně tak způsob jejího získání“. Byl prověřen zdravotní stav poškozeného ošetřujícími lékaři i znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví zdravotnická odvětví různá – onkologie, prof. MUDr. Pavla Šlumpy, CSc. (č. l. 48 až 62, a 73 až 88), z nichž policejní orgán usoudil, že poškozený ke dni 7. 11. 2017 jednoznačně netrpěl pokročilým zhoubným onemocněním a nebyla zaznamenána přítomnost pokročilého zhoubného nádoru, ani indicie časného nádoru.

3. Usnesením ze dne 18. 12. 2018, č. j. KRPB-19199/TČ-2018-060272, rozhodl policejní orgán podle § 159a odst. 1 tr. ř. o odložení podezření ze spáchání přečinu pomluvy podle § 184 odst. 1, 2 tr. zákoníku a přečinu poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, neboť na základě výsledků provedeného prověřování shledal, že ve věci nejde o podezření z přečinu a není ani namístě věc vyřídit jinak. Tento závěr učinil zejména s ohledem na absenci subjektivní stránky skutkové podstaty uvedených přečinů, přičemž ve vztahu k přečinu poškození cizích práv neshledal ani existenci objektivní stránky.

4. Proti tomuto usnesení policejního orgánu podal poškozený dne 27. 12. 2018 stížnost doplněnou dne 6. 1. 2019, kterou státní zástupce Městského státního zastupitelství v Brně usnesením ze dne 7. 2. 2019, sp. zn. 2 ZN 1160/2018, odmítl jako nedůvodnou podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř., neboť neshledal porušení žádné z norem trestního práva s poukazem na logičnost informací o existenci zdroje, od něž měl podezřelý obdržet informace o zdravotním stavu poškozeného, jakož i na objektivně podložené poznatky o zhoršeném zdravotním stavu poškozeného. K šíření informací poukázal na neveřejný status profilu na sociální síti Facebook s tím, že podezřelý v krátkém časovém období své vyjádření odstranil, což svědčí o jeho úmyslu negovat škodlivý dopad zveřejnění těchto informací. Zpochybnil difamační charakter předmětné informace a připustil její pozitivní dopad na její adresáty, když neshledal vhodným odkaz na nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2005, sp. zn. I. ÚS 453/03, a odmítl souvislost mezi obsahem sdělené informace a ohrožením vážnosti prezidenta republiky. U přečinu poškození cizích práv nebyly doloženy vzniklé následky na straně poškozeného v rovině osobní, rodinné, či ústavní, a to zejména s ohledem na jeho znovuzvolení v prezidentské volbě v roce 2018.

5. Ministr spravedlnosti ve stížnosti pro porušení zákona poukázal na znění zákonných ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř., § 148 tr. ř., § 159a tr. ř. a § 184 tr. zákoníku, z nichž dovedl, že policejní orgán v posuzované věci nerespektoval § 2 odst. 5, 6 a § 159a tr. ř., když usnesením odložil podnět poškozeného, a státní zástupce nedodržel hlediska § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř., když stížnost proti tomuto rozhodnutí policejního orgánu jako nedůvodnou zamítl. S poukazem na odbornou literaturu k odložení věci podle § 159a odst. 1 tr. ř. neshledal předpoklady podmiňující opodstatněné odložení věci, neboť nebylo rozptýleno podezření z trestného činu. Ministr spravedlnosti se ztotožnil s poškozeným v jeho argumentech o tom, že trvá podezření o naplnění znaků obou předpokládaných přečinů. S ohledem na uvedené okolnosti a obsah spisového materiálu ministr spravedlnosti shledal nesprávnou úvahu policejního orgánu vedoucí k odložení věci z důvodu absence podezření ze spáchání přečinu pomluvy, když ani dozorový státní zástupce Městského státního zastupitelství v Brně toto pochybení policejního orgánu nenapravit, a stížnost proti odložení věci policejním orgánem zamítl jako nedůvodnou bez opory v doložených poznatcích.

6. Podle ministra spravedlnosti je uvedená stížnost pro porušení zákona opodstatněná, a to i přesto, že je zastáván názor, že proti rozhodnutí státního zástupce o odložení věci podle § 159a tr. ř. není možné podat stížnost pro porušení zákona s ohledem na to, že takové rozhodnutí netvoří překážku věci rozhodnuté a lze je napravit jinak. Protože však tato otázka doposud nebyla Nejvyšším soudem autoritativně rozhodnuta, ačkoliv je relevantní pro vyřizování podnětů k podání stížnosti pro porušení zákona obecně, a z hlediska poškozeného jsou dostupné prostředky ochrany apriorně

omezeny na soustavu státního zastupitelství, je žádoucí zajistit možnost nápravy tohoto stavu v rámci mimořádných opravných prostředků, a to i s ohledem na běh promlčecí lhůty eventuálního trestného činu.

7. Závěrem tohoto mimořádného opravného prostředku ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že usnesením státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně ze dne 7. 2. 2019, sp. zn. 2 ZN 1160/2018, byl ve prospěch podezřelého porušen zákon v ustanoveních § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. a v řízení mu předcházejícím v ustanoveních § 2 odst. 5, 6 a § 159a odst. 1 tr. ř.

II. Vyjádření podezřelého ke stížnosti pro porušení zákona

8. Ke stížnosti pro porušení zákona se prostřednictvím obhájce vyjádřil S. B., který má za to, že stížnost pro porušení zákona je z hledisek § 266 odst. 1 tr. ř. nepřipustná, neboť „pravomocné rozhodnutí“ je nutné vykládat jako konečné a nezměnitelné, které má pro jím dotčené osoby definitivní a neměnné právní důsledky. Takovým rozhodnutím však odložení věci podle § 159a odst. 1 tr. ř., a to ani ve spojení s rozhodnutím státního zástupce o stížnosti proti takovému usnesení, není, neboť nevytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté (rei iudicatae) a nebrání tedy dalšímu postupu trestního řízení, včetně zahájení trestního stíhání, budou-li k tomu shledány zákonné důvody, aniž by bylo zapotřebí předchozí rozhodnutí policejního orgánu a státního zástupce formálně rušit. Poukázal na možnost zjednání nápravy bezprostředně nadřízeným státním zástupcem ve smyslu § 12c a § 12d zákona č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství, v platném znění (dále jen „zákon č. [283/1993](#) Sb.“).

9. S. B. je přesvědčen, že stěžovatel svojí závěrečnou argumentací zcela nepřipadně a bezdůvodně předjímá porušování zákona celou soustavou státního zastupitelství a s odvoláním na uplatnění práv poškozeného v přípravném řízení konstruuje ingerenci soudů, která nemá oporu v trestním řádu. Trestní řád nepředpokládá působení soudů při posuzování důvodnosti zahájení trestního stíhání (§ 160 odst. 1 tr. ř.), proto zde není namístě ani rozhodování Nejvyššího soudu o stížnosti pro porušení zákona, neboť ani rozhodnutí státního zástupce o stížnosti proti odložení věci nemá pro podezřelého konečné a neměnné důsledky, pokud zásah soudu do zahájení trestního stíhání v zásadě není možný. Podle S. B. by tomu jinak nemělo být ani v případě usnesení o odložení věci podle § 159a tr. ř., jelikož opačný postup by byl v rozporu se zásadou obžalovací (§ 2 odst. 8 tr. ř.), ze které vyplývá požadavek, aby rozhodnutí ve stadiu přípravného řízení před podáním obžaloby bylo ve výlučné kompetenci státního zástupce bez jakékoli další ingerence soudu, resp. bez vměšování jiného procesního subjektu (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2010, sp. zn. 4 Tz 28/2010).

10. Přezkoumávanou stížnost pro porušení zákona S. B. považuje za nepřipustnou též vzhledem k procesnímu postavení podezřelého, neboť podle § 267 odst. 1 tr. ř. ve stížnosti pro porušení zákona musí být vedle obecných náležitostí uvedeno, zda tuto stížnost ministr spravedlnosti podává ve prospěch či neprospěch obviněného, což nekoresponduje s § 12 odst. 7 tr. ř., podle něhož se obviněným rozumí též obžalovaný a odsouzený, kdežto o podezřelém, vůči němuž k zahájení trestního stíhání nedošlo, se v této souvislosti trestní řád nezmiňuje. Je proto třeba rozlišovat osobu podezřelou ze spáchání trestného činu a obviněného, u něhož jde o procesní postavení a rozsah práv osoby, proti které se trestní řízení vede. Rozšiřovat podmínky stanovené pro obviněného i na podezřelého by představovalo extenzivní výklad právního předpisu v neprospěch podezřelého, který by mohl vést k porušení práva na obhajobu chráněného článkem 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a k porušení práva na spravedlivý proces zaručeného článkem 36 odst. 1 Listiny.

11. Podání stížnosti pro porušení zákona proti usnesení o odložení věci podle § 159a tr. ř. představuje v rámci výkonu zákonného oprávnění stěžovatele podle § 266 odst. 1 tr. ř. zcela

bezprecedentní situaci. V závěru vyjádření při správnosti úvah policejního orgánu i státního zástupce zdůraznil jako primární zásadu, že nebyly splněny podmínky pro podání stížnosti pro porušení zákona podle § 266 odst. 1 tr. ř., a proto navrhl, aby ji Nejvyšší soud podle § 268 odst. 1 písm. a) tr. ř. zamítl jako nepřipustnou.

III. Obecně ke stížnosti pro porušení zákona

12. Nejvyšší soud nejprve zkoumal, zda stížnost pro porušení zákona koresponduje s podmínkami stanovenými v § 266 a § 267 tr. ř., neboť z jejího obsahu vyplývá, že byla podána v neprospěch podezřelé osoby proti rozhodnutí vydanému v řízení před zahájením trestního stíhání. Směřuje totiž proti usnesení státního zástupce, jímž byla podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítnuta stížnost poškozeného podaná proti rozhodnutí policejního orgánu o odložení věci podle § 159a odst. 1 tr. ř.

13. Podle § 266 odst. 1 věty první tr. ř. může ministr spravedlnosti proti pravomocnému rozhodnutí soudu nebo státního zástupce, jímž byl porušen zákon nebo které bylo učiněno na podkladě vadného postupu řízení, podat u Nejvyššího soudu stížnost pro porušení zákona. Zjistil-li Nejvyšší soud porušení zákona v neprospěch obviněného (srov. § 269 odst. 2 tr. ř.), je účelem rozhodnutí o stížnosti pro porušení zákona jednak náprava právních vad pravomocných rozhodnutí a jednak náprava vadného postupu řízení, které pravomocnému rozhodnutí předcházelo. Jde o mimořádný opravný prostředek sledující dva cíle, a to nápravu vadného konkrétního pravomocného rozhodnutí, kdy se důsledky projeví zejména v konkrétním posuzovaném případě v novém řízení, popřípadě výjimečně i novým rozhodnutím orgánu rozhodujícího o stížnosti pro porušení zákona (§ 269 odst. 2 až § 271 tr. ř.), a usměrnění soudní praxe při řešení důležitých právních otázek (§ 268 a § 269 odst. 1 tr. ř.). Tento posledně uvedený účel se uplatní i v případech, kdy Nejvyšší soud vyslovil porušení zákona podle § 268 odst. 2 tr. ř. výlučně ve prospěch obviněného nebo i v jiném směru než v neprospěch obviněného, kdy se omezí jen na tzv. akademický výrok (srov. § 268 odst. 2, § 269 odst. 1, 2 tr. ř. a contrario), který se nedotýká právní moci napadeného rozhodnutí ve smyslu § 269 odst. 1 tr. ř. (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád II. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 3296 až 3297, 3336 až 3352). Stížnost pro porušení zákona je opravný prostředek mimořádný a uplatňuje se v případech, kdy nelze zjednat nápravu podle jiných ustanovení trestního řádu, a přitom současně převažuje zájem na zákonnosti rozhodnutí a postupu řízení, které pravomocnému rozhodnutí předcházelo, nad zájmem na stabilitě a nezměnitelnosti takového pravomocného rozhodnutí, anebo kdy akademický výrok podle § 268 odst. 2 tr. ř. má usměrnit zejména nejednotnou praxi soudů (srov. § 269 odst. 1 tr. ř.).

14. Ze znění ustanovení § 266 odst. 1 tr. ř. vyplývá, že stížnost pro porušení zákona vždy musí směřovat proti pravomocnému rozhodnutí soudu nebo státního zástupce. Právní moc je institut vlastní nejen trestnímu řízení, nýbrž všem dalším právním oblastem, kde dochází k vydávání aktů státní moci, kterými je autoritativně rozhodováno o právech a povinnostech fyzických a právnických osob. Právní moc je důležitou vlastností rozhodnutí znamenající jeho nezměnitelnost (formální právní moc) a závaznost (materiální právní moc). Nezměnitelnost rozhodnutí znamená, že v rámci procesu, v němž bylo vydáno, nelze o věci, která byla předmětem tohoto procesu, nadále nebo znovu jednat. Závazností rozhodnutí se rozumí, že věc je rozřešena konečně a závazně, a nemůže být tedy předmětem projednávání ani v jiném procesu. Vytváří se tak překážka věci rozsouzené. Vzhledem k tomu, že předmětem stížnosti pro porušení zákona je pravomocné rozhodnutí jak z hlediska formální stránky, tak i z hlediska stránky materiální, lze stížnost pro porušení zákona podat i proti nezměnitelným rozhodnutím procesní povahy, která žádnou materiální otázku neřeší, tedy jinými slovy, která v sobě nesou pouze právní moc formální. Z toho pak vyplývá, že nelze stížností pro porušení zákona napadat ta procesní rozhodnutí, u nichž se neprojevuje právní moc ani z hlediska procesní (formální) stránky (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 5. 2003, sp. zn. 4 Tz 32/2003).

15. Při výkladu ustanovení § 266 odst. 1 tr. ř. je nutno vycházet nejen z jeho gramatického znění, ale je třeba jej interpretovat také za použití systematické metody výkladu v širších souvislostech ostatních ustanovení trestního řádu upravujících ostatní mimořádné opravné prostředky, které se přímo či nepřímo dotýkají institutu stížnosti pro porušení zákona jako opravného prostředku proti pravomocným rozhodnutím vydaným v trestním řízení. Nelze přehlédnout, že stížnost pro porušení zákona byla podrobena kritice ze strany právní teorie i praxe jako mimořádný opravný prostředek, který nerespektuje zásadu rovnosti účastníků trestního řízení a jehož pojetí není v plném souladu s ústavně zakotveným právem na spravedlivý proces (zejm. článkem 37 odst. 3 Listiny), jak vyplynulo mimo jiné i z nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 31. 10. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 15/01 (publikovaný pod č. [424/2001](#) Sb.), kterým byla zrušena ustanovení § 272 a § 276 věty čtvrté tr. ř., v němž Ústavní soud dospěl k závěru, že stížnost pro porušení zákona, zejména pokud je podána v neprospěch obviněného, narušuje princip rovnosti stran v trestním řízení, neboť oprávněním podat tento opravný prostředek disponuje pouze jedna strana, a to stát, jehož představitelem je ministr spravedlnosti. Ústavní soud podtrhl, že zavedení institutu stížnosti pro porušení zákona bylo projevem posílení moci výkonné vůči moci soudní, jako součást tehdejší koncepce dozoru prokuratury nad zákonností trestního řízení, která je však v rozporu se zásadami demokratického právního státu a nezávislým postavením soudů, jež je jedním z atributů právního státu. Ústavnost, resp. neústavnost institutu stížnosti pro porušení zákona byla v minulosti opakovaně posuzována a kritizována představiteli právní teorie i praxe.

16. V uvedených souvislostech je třeba zdůraznit, že s ohledem na samotnou podstatu stížnosti pro porušení zákona a její význam v systému mimořádných opravných prostředků v trestním řízení, jak byl rozveden výše v bodě 13., jí sledovaných cílů nelze v rámci postupů policejních orgánů před zahájením trestního stíhání zpravidla dosáhnout, protože se v zásadě jedná o nedostatky v porušení procesních předpisů při zjišťování skutkového stavu věci a hodnocení důkazů (§ 2 odst. 5, 6 tr. ř.). Jinak řečeno, vady namítané stížností pro porušení zákona se v těchto případech (jak o tom svědčí i projednávaná věc) týkají pravidelně nedostatků ve skutkových zjištěních, nikoli však posouzení důležitých právních otázek.

17. Podle § 268 odst. 1 písm. a) tr. ř. Nejvyšší soud zamítne stížnost pro porušení zákona, není-li přípustná. Pouze odborná literatura (nikoliv zákon) vyjmenovává případy, kdy jde o nepřípustnou stížnost pro porušení zákona, a to se zřetelem na hlediska a zásady, jak byly výše popsány. Obecně se tak děje zejména tehdy, jestliže stížnost směřuje proti rozhodnutí, které dosud nenabývalo právní moci (§ 139, § 140 tr. ř.), proti rozhodnutí, které nenabývá právní moci, proti jakémukoli rozhodnutí Nejvyššího soudu, nejde-li o výjimku stanovenou zákonem, proti opatření (nikoliv rozhodnutí) orgánů uvedených v § 266 odst. 1 tr. ř., proti rozhodnutí jiného orgánu než soudu nebo státního zástupce, popřípadě za speciálních podmínek též vyšetřovatele (nepřípustnou je stížnost pro porušení zákona např. proti rozhodnutí policejního orgánu), proti rozhodnutí, proti kterému již jednou bylo podáno dovolání nebo stížnost pro porušení zákona, pokud o těchto mimořádných opravných prostředcích již bylo rozhodnuto, v neprospěch obviněného proti rozhodnutím o zastavení trestního stíhání nebo o postoupení věci, vydaným v přípravném řízení, která může zrušit nejvyšší státní zástupce, a proti rozhodnutím nejvyššího státního zástupce v těchto případech (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád II. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 3335).

IV. K povaze rozhodnutí podle § 159a odst. 1 tr. ř.

18. Podle obsahu podané stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti spatřoval porušení zákona v postupu policejního orgánu a státního zástupce při odložení věci podle § 159a odst. 1 tr. ř. v ustanovení § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř., jímž státní zástupce stížnost poškozeného zamítl, a v řízení předcházejícím tomuto rozhodnutí v ustanoveních § 2 odst. 5, 6 tr. ř. a § 159a odst. 1 tr. ř. Za vadu v zásadě považoval to, že nedošlo k zahájení trestního stíhání, protože věc byla podle § 159a odst. 1 tr. ř. odložena, jelikož při prověřování postupem podle § 158 a násl. tr. ř. nebyly policejním orgánem ani

státním zástupcem shledány podmínky pro zahájení trestního stíhání, tedy jedná se o způsob skončení věci v rámci postupu před zahájením trestního stíhání.

19. Ustanovení § 159a odst. 1 tr. ř. upravuje způsob vyřízení věci před zahájením trestního stíhání, není-li splněna zákonná podmínka pro zahájení trestního stíhání, tzn., skutečnosti zjištěné prověřováním podle § 158a násl. tr. ř. nenasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin, a není dostatečně odůvodněn závěr, že jej spáchala určitá osoba (srov. ŠÁMAL, P., MUSIL, J., KUČHTA, J. a kol. Trestní právo procesní. 4. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 184, 512, 513). Přichází do úvahy, že policejní orgán na základě vyhledávací zásady (§ 2 odst. 5 tr. ř.) v rozsahu nezbytném rozhodne o tom, že nejsou splněny podmínky pro zahájení trestního stíhání (§ 160 odst. 1 tr. ř.), tzn., shledá, že zjištěné skutečnosti nenasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin, nejde-li ve věci o podezření z trestného činu. Státní zástupce nebo policejní orgán věc odloží usnesením, jestliže není namístě vyřídit ji jinak (tj. v zásadě odevzdáním věci jinému orgánu). Tato právní úprava se týká přípravného řízení, za něž se podle § 12 odst. 10 tr. ř. považuje úsek řízení podle trestního řádu od sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, které mu bezprostředně předcházejí, a nebyly-li tyto úkony provedeny, od zahájení trestního stíhání do podání obžaloby atd. Postup podle § 159a odst. 1 tr. ř. tak patří do prvotní fáze přípravného řízení, v níž probíhá prověřování skutečností nasvědčujících spáchání trestného činu, neboli postup před zahájením trestního stíhání (srov. název hlavy deváté trestního řádu), jež počíná sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, které mu bezprostředně předcházejí (§ 158 odst. 3 věta první a třetí tr. ř.). Projevuje se zde jeho verifikační neboli filtrační funkce, která zabraňuje, aby před soud byly postaveny osoby, u nichž není dostatečně odůvodněno podezření ze spáchání konkrétního trestného činu. Tato funkce tedy ochraňuje před difamačními účinky soudního řízení, jež je oproti přípravnému řízení v zásadě veřejné a může narušit dobrou pověst stíhané osoby (srov. FRYŠTÁK, M.: Dokazování v přípravném řízení. 2. vydání, Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2015, s. 36; shodně též VANTUCH, P. Obhajoba obviněného. 3. doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 125). Rovněž je úzce provázána se zásadou presumpce nevinoty. Tato fáze končí zahájením trestního stíhání nebo odložením věci podle § 159a odst. 1 tr. ř. či jiným vyřízením věci, zejména odevzdáním věci podle § 159a odst. 1 písm. a), b) tr. ř., Vyšetřováním je úsek řízení od zahájení trestního stíhání (§ 160 odst. 1 tr. ř.) do podání obžaloby atd. Přípravné řízení nemusí proběhnout v obou těchto úsecích, ale může skončit již v prvním úseku odložením věci nebo odevzdáním věci jinému orgánu (§ 159a tr. ř.) [viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád II. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2062].

20. Odložení věci má vždy formu usnesení, proti kterému může poškozený, pokud je znám, podat stížnost s odkladným účinkem (srov. § 159a odst. 7 tr. ř.). Uvedené usnesení sice nabývá právní moci, ale nikoli ve všech shora uvedených smyslech materiální a zejména formální právní moci (srov. bod 14. tohoto usnesení shora), neboť především nevytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté (*rei iudicatae*), protože není uvedeno ve výčtu rozhodnutí uvedených v § 11 odst. 1 písm. f), g) a h) tr. ř. (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 1. 2008, sp. zn. 5 Tdo 1490/2007), což je logické, neboť postup před zahájením trestního stíhání a prověřování v rámci něj se na rozdíl od trestního stíhání nevede proti konkrétní osobě, byť může být v některé jeho fázi některá osoba označena jako podezřelá. Tak tomu bývá, stejně jako se podává v této trestní věci, je-li proti takové konkrétní osobě podáno trestní oznámení. Právě vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí nevytváří překážku *rei iudicatae* (překážku věci pravomocně rozhodnuté), je možné i přes rozhodnutí o odložení věci později trestní stíhání téže osoby pro týž skutek zahájit (např. objeví-li se nové skutečnosti nebo důkazy), aniž je třeba, aby usnesení o odložení věci bylo předtím zrušeno v řízení o stížnosti pro porušení zákona nebo v řízení o povolení obnovy, protože jde o usnesení, které tím, že nezakládá překážku věci rozhodnuté, nevede k nepřipustnosti opětovného trestního stíhání podle § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. [viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád II. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2043].

21. Na tom, že usnesení o odložení věci ze shora uvedených důvodů nevytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté, nemůže nic změnit ani ustanovení § 174 odst. 2 písm. e) tr. ř., které umožňuje státnímu zástupci zrušit (z vlastního podnětu, nikoli k podané stížnosti) usnesení o odložení věci vydané policejním orgánem do 30 dnů od doručení. Zrušení usnesení o odložení věci v této lhůtě je odůvodněno požadavky právní jistoty; v této lhůtě by mělo být přistoupeno ke zrušení usnesení o odložení věci vydaného policejním orgánem tehdy, shledá-li státní zástupce po jeho přezkoumání, že usnesení je nezákonné nebo neodůvodněné. Zrušení usnesení o odložení věci není možné v případech, kdy již uplynula jak lhůta 30 dnů, tak lhůta k podání stížnosti oprávněnému poškozenému, a není možné ani v řízení o mimořádných opravných prostředcích (o stížnosti pro porušení zákona nebo o obnově řízení, když mimořádné kasační oprávnění nejvyššího státního zástupce podle § 174a tr. ř. zde uplatnit rovněž nelze). Ke zrušení usnesení o odložení věci v těchto případech nemůže dojít ani na základě provedené kontroly skončené věci [§ 12 odst. 3 zákona č. [283/1993](#) Sb.]. Přesto však s ohledem na zvláštní povahu tohoto usnesení a zejména s přihlédnutím k tomu, že nevytváří překážku rei iudicatae (překážku věci pravomocně rozhodnuté), je možno ve věci dále jednat, aniž by bylo nutno toto usnesení o odložení věci zrušit (srov. důvody uvedené v bodech 19. a 20. tohoto usnesení shora).

22. Nejvyšší soud považuje za nutné především zdůraznit, že pro posouzení přípustnosti stížnosti pro porušení zákona v této věci je podstatné, že z povahy odložení věci plyne, že nejde o rozhodnutí v rámci trestního stíhání, ale pouze o konečné vyřízení věci při postupu před zahájením trestního stíhání, což vysvětluje to, že takové usnesení nevytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté (exceptio rei iudicatae) a nenarušuje princip ne bis in idem, a proto je možné později bez dalšího rozhodování trestní stíhání téže osoby pro týž skutek zahájit, aniž by usnesení o odložení bylo formálně zrušeno (je již neúčinné), dochází k tomu automaticky na základě dalších rozhodnutí, která věc posuzují jinak (srov. přiměřeně MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo procesní. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 636 až 637; či JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo procesní. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 520 a násl.; případně ŠÁMAL, P., MUSIL, J., KUČHTA, J. a kol. Trestní právo procesní 4. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 172, 173; shodně též Výkladové stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství č. j. 716/2002 ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k otázce povahy usnesení o odložení věci podle § 159a odst. 1 až 4 tr. ř. ze dne 3. 4. 2002, vydané pod pořadovým č. 10/2002).

23. Rozhodující je rovněž to, že pokud usnesení o odložení věci nezakládá překážku věci pravomocně rozhodnuté, jestliže uplyne lhůta 30 dnů podle § 174 odst. 2 písm. e) tr. ř. i lhůta k podání stížnosti poškozenému, který je znám, a vyjdou najevo nové skutečnosti, jež odůvodňují pokračovat v prověřování, vydá státní zástupce pokyn policejnímu orgánu, aby v prověřování pokračoval (pokyn se vydává podle § 157 odst. 2 tr. ř. věty první), anebo policejní orgán z vlastní iniciativy či na jiný podnět opět pokračuje v řízení (v takovém případě sepíše záznam o zahájení úkonů trestního řízení). Původní usnesení o odložení věci se v těchto případech neruší, ale po skončení dalšího prověřování se vydá, nebude-li uplatněn jiný postup (např. zahájení trestního stíhání atd.), nové rozhodnutí o odložení nebo odevzdání věci (srov. § 159a tr. ř.). Stejný postup se uplatní, pokud usnesení o odložení věci vydal státní zástupce, s tím, že státní zástupce prověřování nekoná (může vykonávat jen jednotlivé úkony v rámci prověřování). Pro úplnost je třeba ještě dodat, že poškozený může mimo podání stížnosti uplatňovat nové skutečnosti i důkazy ve věci např. i podnětem k výkonu dohledu nad postupem státního zastupitelství, které rozhodlo o podané stížnosti směřující proti usnesení o odložení věci podle § 159a odst. 1 až 3 tr. ř., nebo nad postupem státního zastupitelství, které rozhodlo o odložení věci, přičemž stížnost nebyla podána a usnesení o odložení věci podle těchto odstavců nabylo právní moci již dříve (k podnětu k výkonu dohledu srov. § 12c, § 12d a § 12e zákona č. [283/1993](#) Sb.; též ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád II. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2038 až 2039).

24. Nejvyšší soud tedy na základě všech těchto důvodů dospěl k závěru, že stížnost pro porušení zákona proti napadenému usnesení státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně ze dne 7. 2. 2019, sp. zn. 2 ZN 1160/2018, jímž byla zamítnuta stížnost poškozeného M. Z. proti usnesení Policie České republiky, Městské ředitelství policie Brno, 2. oddělení obecné kriminality, Příční 31, č. j. KRPB-19199-64/TČ-2018-060272, kterým bylo dne 18. 12. 2018 podle § 159a odst. 1 tr. ř. odloženo podezření ze spáchání přečinu pomluvy podle § 184 odst. 1, 2 tr. zákoníku a přečinu poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, není přípustná. Napadené rozhodnutí ve spojení s citovaným usnesením policejního orgánu o odložení věci podle § 159a odst. 1 tr. ř. není konečným rozhodnutím ve věci, netvoří překážku věci pravomocně rozhodnuté (*exceptio rei iudicatae*) vůči konkrétní osobě, která v rámci prověřování nebyla a ani nemohla být trestně stíhána, a proto nenarušuje princip *ne bis in idem*. Usnesení o odložení věci podle § 159a odst. 1 tr. ř. nenabývá totiž těch prvků právní moci, které jsou vyžadovány pro přípustnost stížnosti pro porušení zákona (srov. zejména body 19. až 22. tohoto usnesení shora). V této trestní věci může být trestní stíhání konkrétní osoby pro týž skutek zahájeno, a to bez ohledu na to, zda tato osoba byla ve fázi prověřování jako podezřelý označena nebo s ní jako s takovou bylo zacházeno [srov. § 158 odst. 3 věta druhá, § 76 odst. 1, 4, 6 tr. ř. apod.]. Nejedná se o trestní stíhání, nejsou s touto fází přípravného řízení spojeny ani žádné postupy, které se jinak k trestnímu stíhání váží, a osoba podezřelá v zásadě nemá (nejde-li o výslovně v zákoně uvedené případy - např. § 76b tr. ř.) ani práva příslušející obviněnému po zahájení trestního stíhání.

V. K zásadě obžalovací v návaznosti na zásadu legality a úloze státního zástupce v přípravném řízení

25. Postavení státního zástupce v trestním procesu vyplývá ze zásady obžalovací vymezené v § 2 odst. 8 tr. ř. tak, že trestní stíhání před soudy je možné jen na základě obžaloby, návrhu na potrestání nebo návrhu na schválení dohody o vině a trestu, které podává státní zástupce, jenž v řízení před soudem zastupuje veřejnou žalobu, a zásady legality (§ 2 odst. 3 tr. ř.), podle níž je povinen stíhat všechny trestné činy, o nichž se dozví, pokud zákon nebo vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví jinak. Podstatou zásady obžalovací je rozdělení základních procesních funkcí (obžaloba, obhajoba, rozhodnutí) mezi jednotlivé procesní subjekty. Toto rozdělení procesních funkcí je zcela nezbytné pro kontradiktorní proces, ve kterém je zajištěno rovnoprávné postavení procesních stran (srov. článek 37 odst. 3 Listiny). Funkce žalobce je svěřena samostatnému procesnímu subjektu, státnímu zástupci, bez jehož návrhu nemůže být trestní řízení před soudem konáno, a naopak k podání obžaloby či návrhu na potrestání nebo návrhu na schválení dohody o vině a trestu není oprávněn žádný jiný subjekt než státní zástupce. Státní zástupce v přípravném řízení trestním není „stranou“ ve smyslu § 12 odst. 6 tr. ř. Vystupuje autoritativně vůči obviněnému i dalším osobám zúčastněných na řízení a v zásadě rozhoduje o všech podstatných otázkách kromě těch, jež jsou svěřeny soudci či soudu. V tomto směru je státní zástupce jako žalobce pánem sporu (*dominus litis*). Rozhodná úloha státního zástupce v přípravném řízení, byť zpravidla nerozhoduje o zahájení trestního stíhání, o němž zásadně rozhoduje policejní orgán, vyplývá z toho, že se řadí mezi subjekty trestního řízení, v němž zajišťuje ochranu veřejného zájmu. Má povinnost dbát o to, aby všechny trestné činy byly zjištěny, a současně stíhá osoby, které je spáchaly. Tím naplňuje zásadu legality vyjádřenou v § 2 odst. 3 tr. ř. Plně odpovídá zejména za zákonnost průběhu přípravného řízení, ve kterém je oprávněn činit meritorní rozhodnutí (srov. JELÍNEK, J.: *Trestní právo procesní*. 3. aktualizované a doplnění vydání. Praha: Leges, 2013, s. 227). Pro plnění této své úlohy si musí vytvořit potřebné předpoklady, musí disponovat oprávněními ve vztahu k policii a zároveň efektivně kontrolovat její četné činnosti v přípravném řízení (viz RŮŽIČKA, M., *Veřejná žaloba a orgány konající přípravné řízení v ČR*. Praha: C. H. Beck, 2005, s. 702). K tomu Ústavní soud v nálezu ze dne 3. 7. 2003, sp. zn. III. ÚS 511/02, obdobně uvedl: „Toto, na rozdíl od ústavního postavení obecných soudů, odlišné postavení státního zastupitelství zároveň odůvodňuje odlišné pravomoci, jimiž státní zastupitelství v trestním řízení a zejména pak v přípravném řízení disponuje, a procesní práva a povinnosti, která z nich vyplývají; jestliže nadto je státnímu zastupitelství ústavně

příkázáno zastupovat veřejnou žalobu v trestním řízení (článek 80 Ústavy České republiky), je zřejmé, že státní zastupitelství není vybaveno neustranností v takovém slova smyslu, jako je tomu u obecných soudů, a že v důsledku toho mu nelze upřít právo na vlastní (procesní a vyšetřovací) taktiku; proto také po státním zastupitelství jako žalobci a zástupci státu nelze vyžadovat, aby zejména v přípravném řízení stíhaného seznamovalo s důkazní situací tak, jak se v tom kterém okamžiku (fázi) přípravného řízení jeví, případně jak a z jakých důvodů ji hodnotí, a vyjasňovalo tak předčasně (do okamžiku skončení vyšetřování) své bližší či vzdálenější procesně-taktické záměry (cíle)“.

26. Právě z tohoto postavení státního zástupce plyne jeho oprávnění v přípravném řízení rozhodovat o tom, kdo a za jaký čin má být trestně stíhán a následně kdo bude na základě obžaloby, kterou podává, postaven před soud. Z uvedených důvodů také není zahájení trestního stíhání proti konkrétní osobě podmíněno přezkumem soudu, a tím spíše není takový zásah připuštěn ani v rámci mimořádných opravných prostředků, tedy ani cestou stížnosti pro porušení zákona. Tato zásada plyne např. z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2003, sp. zn. 4 Tz 60/2003, v němž bylo vysloveno, že trestní řád nepředpokládá ingerenci soudů při posuzování důvodnosti zahájení trestního stíhání vůči konkrétní osobě (§ 160 odst. 1 tr. ř.), proto není namístě ani rozhodování Nejvyššího soudu o stížnosti pro porušení zákona směřující proti usnesení státního zástupce, kterým rozhodl o stížnosti obviněného proti usnesení o zahájení trestního stíhání.

27. Je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší soud i přes tuto zásadu v některých případech projednal stížnosti pro porušení zákona podané proti usnesení o zahájení trestního stíhání, které nesměřovaly k narušení zásady obžalovací, ale naopak byly podány ve prospěch obviněného k ochraně jeho práv, s tvrzením, že došlo k porušení práva obviněného na spravedlivý proces (srov. článek 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod – dále jen „Úmluva“). Tak tomu bylo zejména v případech, jestliže nebyla respektována práva konkrétní osoby, proti které bylo zahájeno trestní stíhání, přičemž toto usnesení o zahájení trestního stíhání vykazovalo zásadní vady nerespektující pravidla stanovená § 160 tr. ř. Jedná se např. o rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2019, sp. zn. 8 Tz 46/2018, v němž byla podána stížnost pro porušení zákona proto, že usnesení podle § 160 odst. 1 tr. ř. bylo zcela nepřezkoumatelné. Tím Nejvyšší soud navázal na rozhodnutí publikované pod č. [31/2006](#) Sb. rozh. tr. v názoru, že takové rozhodnutí nemůže být podkladem pro zahájení trestního stíhání, a rovněž na nález Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2003, sp. zn. III. ÚS 511/02. Uvedený mimořádný zásah do přípravného řízení je však možný pouze tehdy, jestliže je stížnost pro porušení zákona podána ve prospěch obviněného proto, že došlo k porušení fair procesu (srov. článek 36 Listiny) ve vztahu ke konkrétní osobě, proti níž bylo trestní stíhání zahájeno. Přitom je ovšem i tehdy nezbytné, aby bylo respektováno, že Nejvyššímu soudu v této fázi řízení nepřísluší jakkoli přezkoumávat po věcné (meritorní) stránce opodstatněnost rozhodnutí o zahájení trestního stíhání konkrétní osoby (§ 160 odst. 1 tr. ř.), a to ve smyslu zásady obžalovací podle § 2 odst. 8 tr. ř., která se později v návaznosti na usnesení o zahájení trestního stíhání projeví v konkrétní trestní věci případně podáním obžaloby (obžalobu je totiž možno podat jen vůči obviněnému a pro skutek, pro který bylo zahájeno trestní stíhání – srov. § 176 tr. ř.), a vyjadřovat se z tohoto hlediska k oprávnění státního zástupce k naplnění zásady obžalovací v návaznosti na zásadu legality podle § 2 odst. 3 tr. ř. Vyjádřit se může toliko k tomu, zda stížností pro porušení zákona napadené usnesení bylo vydáno na základě dostatečného postupu podle § 147 odst. 1 tr. ř. a zda tento postup je v potřebné míře patrný z obsahu odůvodnění tohoto usnesení, tedy zda koresponduje s podmínkami § 134 odst. 2 tr. ř., případně s dalšími pravidly spravedlivého procesu.

28. Přitom je třeba zdůraznit, že i Ústavní soud „ingerenci do rozhodování orgánů činných v trestním řízení v přípravném řízení považuje, snad s výjimkou zcela mimořádné situace, za zcela nepřijatelnou, případně přinejmenším za nežádoucí. Proto možnost zásahu i obecných soudů do přípravného řízení trestního je nutno vykládat přísně restriktivním způsobem. Důvodnost obvinění

konkrétní osoby vyřčeného v usnesení o zahájení trestního stíhání je předmětem celého trestního řízení. Obecným soudům, stejně jako Ústavnímu soudu nepřisluší jakkoli přezkoumávat po věcné (meritorní) stránce rozhodnutí o zahájení trestního stíhání (§ 160 odst. 1 tr. ř.). Proto i Ústavní soud ve své judikatuře zdůrazňuje, že se cítí být oprávněn, reflektuje zásadu zdrženlivosti zásahů do činnosti ostatních orgánů veřejné moci a princip subsidiarity ústavní stížnosti, přezkoumávat pouze rozhodnutí vydaná ke stížnosti do usnesení o zahájení trestního stíhání (sp. zn. III. ÚS 511/02, Sbírka rozhodnutí, svazek 30, náleží č. 105). Svůj kasační zásah však i tehdy shledává důvodným toliko v situaci materiálního (obsahového) a na první pohled zřejmého odepření spravedlnosti (*denegatio iustitiae*) nalézajícího výrazu v naprosto (*prima facie*) nedostatečném odůvodnění rozhodnutí, jehož rozhodovací důvody jsou konstruovány obecným a povšechným způsobem“ (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 2. 2004, sp. zn. III. ÚS 554/03).

29. Lze tedy na základě uvedených úvah shrnout, že podle Nejvyššího soudu ze zásady obžalovací (§ 2 odst. 8 tr. ř.) a zásady legality (§ 2 odst. 3 tr. ř.) vyplývá, že rozhodnutí o odložení věci ve stadiu přípravného řízení před zahájením trestního stíhání je opodstatněně ve výlučné kompetenci policejních orgánů a státního zástupce bez možnosti jakékoli další ingerence soudu, resp. bez ingerence jiného procesního subjektu. Pokud by Nejvyšší soud rozhodoval na základě stížnosti pro porušení zákona podané v neprospěch podezřelé osoby o zákonnosti usnesení policejního orgánu nebo státního zástupce o odložení věci podle § 159a odst. 1 tr. ř., resp. o zákonnosti usnesení státního zástupce, kterým zamítl stížnost proti tomuto usnesení o odložení věci podanou poškozeným ve stadiu přípravného řízení, z hlediska zda bylo vůči podezřelému orgány činnými v přípravném řízení trestním (policejním orgánem a státním zástupcem) postupováno v souladu se zněním zákonných ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř., § 148 tr. ř., § 159a tr. ř. a § 184 tr. zákoníku, přičemž ministr spravedlnosti v tomto mimořádném opravném prostředku namítal, že „... nebylo rozptýleno podezření z trestného činu ...“ a že se ztotožnil s poškozeným v jeho argumentech o tom, že trvá podezření o naplnění znaků obou předpokládaných přečinů, bylo by takové rozhodnutí v rozporu se zásadou obžalovací ve spojení se zásadou legality, jako jedněmi ze základních a stěžejních zásad trestního práva procesního. Ministr spravedlnosti totiž podáním této stížnosti pro porušení zákona jednoznačně směřoval k tomu, aby Nejvyšší soud v rámci řízení o tomto mimořádném opravném prostředku posuzoval výkon pravomoci státního zástupce vyplývající z těchto základních zásad trestního řízení. To lze dovodit i z další argumentace ministra spravedlnosti v posuzované stížnosti pro porušení zákona, v rámci níž uvedl, že „... s ohledem na uvedené okolnosti a obsah spisového materiálu ministr spravedlnosti shledal nesprávnou úvahu policejního orgánu vedoucí k odložení věci z důvodu absence podezření ze spáchání přečinu pomluvy, když ani dozorový státní zástupce Městského státního zastupitelství v Brně toto pochybení policejního orgánu nenapravit, a stížnost proti odložení věci policejním orgánem zamítl jako nedůvodnou bez opory v doložených poznátcích“.

30. Všechny tyto úvahy Nejvyššího soudu podporují shora uvedený výklad ustanovení § 266 odst. 1 tr. ř. a závěr o nepřipustnosti stížnosti pro porušení zákona směřující proti postupům v řízení před zahájením trestního stíhání a rozhodnutí podle § 159a odst. 1 tr. ř. Významné v této souvislosti je, že tato část přípravného řízení je v souladu s uvedenými základními zásadami trestního řízení v plné kompetenci státního zástupce, který v rámci dozoru ve smyslu § 174 tr. ř. dohlíží nad zachováváním zákonnosti v celém přípravném řízení, rozhoduje o všech důležitých otázkách v přípravném řízení, včetně všech zásadních meritorních rozhodnutí. Do této jeho pravomoci nelze vstupovat rozhodnutím Nejvyššího soudu na základě stížnosti pro porušení zákona podané v neprospěch podezřelého ani tzv. akademickým výrokem podle § 268 odst. 1 tr. ř. (§ 269 odst. 1 tr. ř.), a to i vzhledem k tomu, že jak již bylo shora uvedeno, usnesení o odložení věci podle § 159a odst. 1 tr. ř. nevytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté (*exceptio rei iudicatae*), a proto je možné později bez dalšího rozhodování o zrušení tohoto usnesení trestní stíhání téže osoby pro tyž skutek zahájit podle § 160 odst. 1 tr. ř., přičemž i rozsudek Nejvyššího soudu pouze o vyslovení porušení zákona podle § 268 odst. 1 tr. ř. by mohl, byť nepřímou (např. přesvědčivostí svého odůvodnění), ovlivnit pozdější rozhodování policejního

orgánu nebo státního zástupce o postupu vůči podezřelému S. B. v téže věci.

VI. Závěr

31. Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší soud dospěl k závěru, že podaná stížnost pro porušení zákona podaná v neprospěch S. B. proti usnesení státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně ze dne 7. 2. 2019, sp. zn. 2 ZN 1160/2018, jímž byla zamítnuta stížnost poškozeného M. Z. proti usnesení Policie České republiky, Městské ředitelství policie Brno, 2. oddělení obecné kriminality, Příční 31, č. j. KRPB-19199-64/TČ-2018-060272, kterým bylo dne 18. 12. 2018, podle § 159a odst. 1 tr. ř. odloženo podezření ze spáchání přečinu pomluvy podle § 184 odst. 1, 2 tr. zákoníku a přečinu poškození cizích práv podle § 181 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, není přípustná, a proto ji podle § 268 odst. 1 písm. a) tr. ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)